

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms
mokesčių inspekcijoms

2024-04-08 Nr. (18.18-31-1 Mr) RM-15365

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 20 STRAIPSNIO
KOMENTARO**

Pranešame, kad Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, Apibendrintų mokesčių įstatymų paaškinimų projektų rengimo, derinimo, konsultavimosi su visuomene ir skelbimo taisyklėmis¹, nauja redakcija išdėstė Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 20 straipsnio 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10 dalių komentarą.

Atsižvelgdama į tai, kad komentarų tikslas yra suvienodinti mokesčių įstatymų taikymo praktiką bei padėti mokesčių mokėtojams geriau suprasti ir tinkamai įgyvendinti savo teises ir pareigas, VMI prie FM prašo vadovautis šiuo komentaru.

Šį komentarą galima rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu:
<https://www.vmi.lt/evmi/gyventoju-pajamu-mokestis>.

PRIDEDAMA: GPMĮ 20 straipsnio komentaras, 15 lapų.

Viršininko pavaduotoja,
atliekanti viršininko funkcijas

Eglė Ramanauskienė

¹ Patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. VA-29.

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10 dalių komentaras išdėstomas nauja redakcija:

20 straipsnis. Neapmokestinamasis pajamų dydis

1. Neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) taikomas tik su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms. Metinis NPD (toliau – MNPD), jeigu šio straipsnio 6 dalyje nenustatyta kitaip, taikomas tokia tvarka:

1) MNPD negali būti didesnis negu 8 964 eurai, jeigu gyventojų metinės pajamos (toliau – GMP) neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumos;

2) kai GMP viršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumą, tačiau neviršija 26 004 eurų per metus, MNPD negali būti didesnis negu suma, apskaičiuota pagal šią formulę:

$$\text{Gyventojui taikytinas MNPD} = 8\,964 - 0,5 \times (\text{GMP} - \text{dvylika minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių});$$

3) kai GMP viršija 26 004 eurus per metus, MNPD negali būti didesnis negu suma, apskaičiuota pagal šią formulę:

$$\text{Gyventojui taikytinas MNPD} = 4\,800 - 0,18 \times (\text{GMP} - 12 \times 642)$$

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymą (2023 m. gruodžio 19 d. įstatymas Nr. XIV-2383), taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2024 m. ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Nuo 2009 m. sausio 1 d. neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) taikomas gyventojui tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms.

2. Metinį NPD, kaip ir mėnesio NPD, nustatyta taikyti taip pat tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms. Tik kitokių, nesusijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais apmokestinamųjų pajamų gavusiems gyventojams (pvz., gavusiems tik individualios veiklos pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, palūkanas, sporto veiklos pajamas, atlikėjų veiklos pajamas, honorarą, pajamas už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės kilnojamąjį daiktą, kurį privaloma teisiškai registruoti Lietuvoje, taip pat nekilnojamąjį daiktą, esantį Lietuvoje, pajamas iš turto nuomos ir pan.), teisė prisitaikyti MNPD nėra numatyta.

3. Pagal GPMĮ 2 straipsnio 34 dalį su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusiomis pajamomis laikomos ne tik pajamos, gautos iš šio straipsnio 31 dalyje (žr. GPMĮ 2 straipsnio 31 dalies komentarą) nurodytos veiklos, bet ir individualios įmonės savininko iš individualios įmonės, ūkinės bendrijos tikrojo nario iš ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos nario iš mažosios bendrijos gauta suma, neviršijanti sumos, nuo kurios pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatas skaičiuojamos ir mokamos įmonės savininko, ūkinės bendrijos tikrojo nario ar mažosios bendrijos nario valstybinio socialinio draudimo įmokos (išsamiau – žr. GPMĮ 2 straipsnio 34 dalies komentarą). Atsižvelgus į tai, MNPD yra taikomas ir individualios įmonės savininkui, ūkinės bendrijos tikrajam nariui ir mažosios bendrijos nariui, atitinkamą iš individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos gautos išmokos sumą priskyrusiam su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamoms.

4. Nors MNPD yra atimamas tik iš pajamų, susijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, tačiau, apskaičiuojant gyventojui taikytiną MNPD, atsižvelgiama ne tik į šios rūšies pajamas, bet ir į visas kitas metines apmokestinamas pajamas (GMP), išskyrus išimtis, nurodytas šio straipsnio 7 dalyje.

5. Kai gyventojų 2024 m. mokesčio laikotarpio pajamos (GMP) neviršija dvylikos minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA), galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių sumos, tai MNPD yra 8 964 eurų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. birželio 28 d. nutarimu

Nr. 516 „Dėl 2024 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ patvirtinta 2024 m. MMA — 924 Eur. Vadinasi, 8 964 eurų MNPD taikomas gyventojams, kurių 2024 m. metinės pajamos (GMP) neviršija 11 088 eurų (924 Eur x 12 mėn.) sumos.

6. Kai gyventojų metinės pajamos yra didesnės nei dvylika MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių, tai MNPD yra kintamas dydis, apskaičiuojamas vadovaujantis principu, kad didėjant metinėms pajamoms, taikomas vis mažesnis MNPD, o pasiekus tam tikrą lygį, visai netaikomas.

Gyventojas, nors ir turintis teisę į NPD, gali atsisakyti NPD ar jo dalies taikymo mokestiniu laikotarpiu (žr. 5 dalies komentarą).

7. Gyventojams, kurių 2024 m. ar vėlesnio mokestinio laikotarpio metinės pajamos (GMP) yra didesnės nei 12 MMA dydžių suma (2024 m. — 11 088 Eur), metinis NPD apskaičiuojamas pagal vieną iš dviejų formulių, atsižvelgiant į tai, ar metinės pajamos viršija (neviršija) 26 004 eurų sumą.

8. Gyventojams, kurių 2024 m. gautos metinės pajamos (GMP) yra didesnės nei 12 MMA (11 088 Eur), tačiau ne didesnės nei 26 004 eurų, MNPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$\text{MNPD} = 8\,964 - 0,5 \times (\text{GMP} - 11\,088 \text{ Eur (12 MMA, galiojusios 2024-01-01, dydžių)}).$$

Pavyzdžiai

1. Gyventojui, kurio 2024 m. metinės pajamos (pvz., darbo užmokestis su priedais, ligos išmoka, autorinis atlyginimas) yra 18 000 Eur, taikytinas MNPD (5 508 Eur) pagal šią formulę apskaičiuojamas taip:

$$18\,000 - 11\,088 = 6\,912;$$

$$6\,912 \times 0,5 = 3\,456;$$

$$8\,964 - 3\,456 = 5\,508 \text{ Eur.}$$

9. Gyventojams, kurių 2024 m. ar vėlesnio mokestinio laikotarpio metinės pajamos (GMP) yra didesnės nei 26 004 eurų, MNPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$\text{MNPD} = 4\,800 - 0,18 \times (\text{GMP} - 7\,704 \text{ Eur (12 x 642)}).$$

Pavyzdžiai

1. Gyventojui, kurio 2024 m. metinės pajamos yra 28 000 Eur (24 000 Eur – pajamos iš darbo santykių; 4 000 Eur – pajamos iš individualios veiklos (atėmus leidžiamus atskaitymus)), taikytinas MNPD (1 146,72 Eur) pagal šią formulę apskaičiuojamas taip:

$$28\,000 - 7\,704 = 20\,296;$$

$$20\,296 \times 0,18 = 3\,653,28;$$

$$4\,800 - 3\,653,28 = 1\,146,72 \text{ Eur.}$$

Išmokant 2024 m. sausio-gruodžio mėn. darbo užmokestį (2 000 Eur), buvo pritaikyta po 209 eurų ($747 - 0,5 \times (2\,000 - 924)$) mėnesio NPD (mėnesio NPD apskaičiavimo paaiškinimai pateikti šio straipsnio 2 dalies komentare), per metus pritaikyta 2 508 Eur (209×12).

Apskaičiuotas MNPD yra 1 361,28 Eur ($2\,508 - 1\,146,72$) mažesnis už darbdavio pritaikytą, todėl gyventojui atsiranda pareiga deklaruoti metines pajamas ir pateiktoje pajamų mokesčio deklaracijoje nuo šios sumos, taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą, sumokėti 272,26 Eur ($1\,361,28 \text{ Eur} \times 20 : 100$) apskaičiuotą pajamų mokesčio sumą. Be to, gyventojas turės sumokėti pajamų mokestį nuo individualios veiklos pajamų.

Tam, kad mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, dėl sumažėjusio MNPD nesusidarytų mokėtina pajamų mokesčio suma, gyventojas gali pateikti darbdaviui prašymą netaikyti mėnesio NPD.

10. Kai gyventojų 2024 m. ar vėlesnio mokestinio laikotarpio metinės apmokestinamosios pajamos yra 34 370,67 eurų ar didesnės, MNPD netaikomas.

Pavyzdžiai

1. Gyventojų 2024 m. su darbo santykiais susijusios pajamos – 35 100 Eur. MNPD netaikomas, nes jis yra lygus 0:

35 100 – 7 704; 27 396 x 0,18; 4 800 – 4 931,28 = - 131,28 Eur (neigiama suma laikoma 0).

11. Darbdavio ir darbuotojo susitarimu, mokestiniu laikotarpiu NPD gali būti perskaičiuojamas, kai pritaikytas per didelis ar per mažas NPD, o perskaičiuotas mokėtinas pajamų mokestis sumokamas į biudžetą arba gražinamas iki to mokestinio laikotarpio, kurio NPD taikomas, pabaigos.

12. Darbo užmokesčio gavimo vietoje neperskaičiuotas pajamų mokestis perskaičiuojamas pagal gyventojų pateiktą metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje apskaičiuota permokėta mokesčio suma gražinama į kredito įstaigoje turimą gyventojų sąskaitą arba įskaitoma mokestinei nepriemokai padengti. Gyventojų pajamų mokesčio deklaracijoje dėl sumažėjusio MNPD apskaičiuota mokėtina pajamų mokesčio suma turi būti sumokėta iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 dienos. Tokia prievolė tenka pačiam pajamas gavusiam gyventojui.

13. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytiems gyventojams su negalia nustatyti kitokie NPD, taikomi neatsižvelgiant į gautų metinių pajamų sumas (žr. šio straipsnio 6 dalies komentarą).

2. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nenustatyta kitaip, NPD mokestiniu laikotarpiu taikomas tokia tvarka:

1) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieno dydžio, taikomas mėnesio NPD yra 747 eurai;

2) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį viršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieną dydį, tačiau neviršija 2 167 eurų, taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas mėnesio NPD = 747 – 0,5 × (gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis);

3) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį viršija 2 167 eurus, taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Gyventojui taikytinas mėnesio NPD = 400 – 0,18 × (gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – 642)

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymą (2023 m. gruodžio 19 d. įstatymas Nr. XIV-2383), taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2024 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymą (2023 m. gruodžio 19 d. įstatymas Nr. XIV-2383) gyventojams, kurių mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos yra ne didesnės nei minimalios mėnesinės algos (MMA), galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis, nuo 625 Eur (2023 m.) buvo padidintas 122 Eur iki 747 Eur (2024 m.). 2024 m. sausio 1 d. galiojanti MMA yra 924 Eur, vadinasi, 747 Eur NPD taikytinas tiems gyventojams, kurių 2024 m. mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos nėra didesnės nei 924 Eur.

2. Kai gyventojų mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos yra didesnės nei MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis, tai mėnesio NPD yra kintamas dydis, apskaičiuojamas pagal formulę, vadovaujantis principu, kad didėjant pajamoms, taikomas vis mažesnis NPD, o pasiekus tam tikrą lygį, iš viso nebetaikomas.

3. Pagal komentuojamo straipsnio 2 dalies nuostatas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal vieną iš dviejų formulių, atsižvelgiant į tai, ar šios pajamos neviršija (viršija) 2 167 eurų sumos.

4. Gyventojams, kurių mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos yra didesnės nei 924 eurų, tačiau ne didesnės nei 2 167 eurų, nuo 2024 m. sausio 1 d. išmokamam darbo užmokesčiui taikomas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Mėnesio NPD = 747 Eur – 0,5 × (mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – 924 Eur (MMA, galiojusios 2024-01-01, 1 dydis)).

Pavyzdžiai

1. Gyventojas 2024 m. vasario mėnesį gavo 1 100 Eur darbo užmokestį su priedu (neatėmus sveikatos draudimo įmokų, socialinio draudimo įmokų, pajamų mokesčio) už 2024 m. sausio mėnesį. Taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas taip:

$$1\ 100 - 924 \text{ (MMA, galiojusios 2024-01-01, 1 dydis)} = 176 \text{ Eur;}$$

$$176 \times 0,5 \text{ (koeficientas)} = 88 \text{ Eur;}$$

$$747 - 88 = 659 \text{ Eur.}$$

Vadinasi, šiam gyventojui taikomas 659 Eur NPD.

2. Gyventojas 2024 m. kovo mėn. iš darbdavio gavo 1 200 Eur darbo užmokestį ir 60 Eur ligos išmoką už pirmąsias dvi ligos dienas, iš viso 1 260 Eur. Jam taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas taip:

$$1\ 260 - 924 \text{ (MMA, galiojusios 2024-01-01, 1 dydis)} = 336 \text{ Eur;}$$

$$336 \times 0,5 \text{ (koeficientas)} = 168 \text{ Eur;}$$

$$747 - 168 = 579 \text{ Eur.}$$

Atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. darbo užmokesčiui (išskyrus apskaičiuotą 2018 m. ar ankstesniais mokestiniais laikotarpiais) taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas, o ligos išmokai – 15 proc., 579 Eur mėnesio NPD darbo užmokesčiui ir ligos pašalpai taikomas proporcingai.

Apskaičiuojama:

– kokią dalį (procentais) tarp visų kovo mėnesio su darbo santykiais susijusių pajamų sudaro ligos išmoka:

$$60 \times 100 : 1260 = 4,7619 \text{ proc.};$$

$$\text{– kokia NPD suma tenka ligos išmokai: } 27,57 \text{ Eur (} 579 \text{ Eur} \times 4,7619 : 100)$$

$$\text{– kokia NPD suma tenka darbo užmokesčiui: } 551,43 \text{ Eur (} 579 - 27,57).$$

Iš ligos išmokos (apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčiu) atimama 27,57 Eur NPD suma, iš darbo užmokesčio sumos (apmokestinamos 20 proc. pajamų mokesčiu) – 551,43 Eur NPD suma.

5. Gyventojams, kurių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per 2024 m. mėnesį viršija 2 167 eurus (2023 m. – 1 926 Eur), taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal tą pačią 2023 m. galiojusią NPD formulę:

Mėnesio NPD = 400 – 0,18 × (mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – 642).

Pavyzdžiai

1. Gyventojas 2024 m. vasario mėnesį gavo 2 200 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų (neatėmus sveikatos draudimo įmokų, socialinio draudimo įmokų, pajamų mokesčio). Taikytinas mėnesio NPD apskaičiuojamas taip:

$$2\ 200 - 642 = 1\ 558;$$

$$1\ 558 \times 0,18 \text{ (koeficientas)} = 280,44;$$

$$400 - 280,44 = 119,56 \text{ Eur.}$$

6. Gyventojams kurių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos (įskaitant ligos, motinystės, tėvystės ir ilgalaikio darbo išmokas) per mėnesį viršija 2 167 eurus, gavusiems ligos, motinystės, tėvystės ir ilgalaikio darbo išmokų arba 2018 m. apskaičiuotų su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, išmokėtų 2019 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu, mėnesio NPD taikomas proporcingai.

7. Gyventojams, kurių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos yra 2 864,22 Eur per mėnesį ir didesnės, 2024 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais mėnesio NPD netaikomas, nes pagal NPD formulę jis (suapvalintas) yra lygus nuliui: $2\ 864,22 - 642; 2\ 222,22 \times 0,18; 400 - 400 = 0$.

8. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytiems asmenims su negalia nustatyti didesni mėnesio NPD yra taikomi, neatsižvelgiant į jų gaunamų mėnesio su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų sumas (žr. šio straipsnio 6 dalies komentarą).

3. Jeigu pagal šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatytą formulę apskaičiuotas NPD yra neigiamas, laikoma, kad jis lygus 0.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841). Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Kai pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punkte pateiktą formulę apskaičiuojamas neigiamas MNPD arba kai pagal šio straipsnio 2 dalies 3 punkte pateiktą formulę apskaičiuojamas neigiamas mėnesio NPD, tai laikoma, kad MNPD ar mėnesio NPD yra lygus nuliui. Tokiais atvejais nei mėnesio NPD, nei MNPD gyventojui netaikomas.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas 2024 m. sausio mėn. gavo 2 920 Eur darbo užmokestį (su priedais ir priemokomis).

Gyventojas mėnesio su darbo santykiais susijusias pajamas yra didesnės nei 2 167 Eur, todėl mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 2 dalies 3 punkte pateiktą mėnesio NPD formulę:

$$2\,920 - 642 = 2\,278;$$

$$2\,278 \times 0,18 \text{ (koeficientas)} = 410,04;$$

$$400 - 410,04 = 0 \text{ (-10,04)}.$$

Neigiama suma laikoma nuliui, todėl 2024 m. sausio mėnesį NPD netaikomas.

2. Gyventojas 2024 m. metinės pajamos (GMP) – 35 000 Eur.

Kadangi gyventojas metinės pajamos yra didesnės nei 26 004 eurų, MNPD apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punkte pateiktą formulę:

$$35\,000 - 7\,704 = 27\,296;$$

$$27\,296 \times 0,18 \text{ (koeficientas)} = 4\,913,28;$$

$$4\,800 - 4\,913,28 = 0 \text{ (-113,28)}.$$

Neigiama suma laikoma nuliui, todėl MNPD netaikomas.

5. Gyventojas turi teisę mokestiniu laikotarpiu atsisakyti NPD ar jo dalies taikymo net tuo atveju, kai jis pagal šio straipsnio 2 ar 6 dalį jam gali būti pritaikytas.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841). Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Gyventojas gali pateikti prašymą darbdaviui, kad darbdavys netaikytų jam priklausančio NPD. Pavyzdžiui, kai mokestiniu laikotarpiu NPD yra taikomas, o gyventojui yra žinoma, kad jam priklausantis MNPD dėl kitų (nurodytų šio straipsnio 7 dalyje) apmokestinamųjų pajamų gavimo bus mažesnis už darbdavio pritaikytą NPD sumą, jis gali pateikti prašymą NPD netaikyti visą mokestinį laikotarpį arba tik tam tikrais mokestinio laikotarpio mėnesiais. Jeigu gyventojui mokestiniu laikotarpiu pritaikyta NPD suma bus mažesnė už jam priklausančią MNPD, tai prisitaikyti visą MNPD ir susigrąžinti pajamų mokestį jis galės, pateikęs metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

2. Nuo 2009 m. kovo 5 d. įsigaliojusioje GPMĮ 20 straipsnio 5 dalies redakcijoje, kuri taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant viso 2009 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas, numatyta, kad darbuotojo prašymu gali būti netaikomas visas pagal mėnesio formulę apskaičiuotas NPD arba tik jo dalis (t. y. gali būti taikoma tik dalis apskaičiuoto NPD). Dėl sumažėjusio MNPD sumokėti pajamų mokestį nereikės, jeigu gyventojas, gaunantis pajamas iš kelių darbdavių ar kintamo dydžio pajamas, ar papildomas vienkartinės pajamas, pateiks darbdaviui prašymą netaikyti NPD.

Pavyzdžiai

1. Dviejose įmonėse dirbančiam gyventojui ir vienoje iš jų gaunančiam 1 000 Eur darbo užmokestį, o kitoje – 1 400 Eur, NPD 2024 m. mokestiniu laikotarpiu galėtų būti taikomas vienoje iš jų, pavyzdžiui, išmokančioje 1 400 Eur darbo užmokestį. Įvertinus visas metines pajamas — 28 800 Eur (2 400 x 12), MNPD bus apskaičiuojamas ne pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punkte pateiktą formulę, taikomą gyventojui, kurio metinės apmokestinamosios pajamos (GMP) neviršija 26 004 Eur, o pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punkte pateiktą formulę ir sudarys ne 6 108 Eur (darbdaviui kiekvieną mėnesį taikant 509 Eur (1 400 – 924; 476 x 0,5; 747 – 238) NPD), o 1 002,72 Eur (28 800 – 7 704; 21 096 x 0,18; 4 800 – 3 797,28). Tam, kad pasibaigus 2024 m., neatsirastų pareiga perskaičiuoti MNPD ir sumokėti pajamų mokestį nuo 5 105,28 Eur (6 108 – 1 002,72) neapmokestintos pajamų sumos, gyventojas gali pateikti abiem darbdaviams prašymą netaikyti NPD. Mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, MNPD prisitaikyti ir pajamų mokestį susigrąžinti jis galės, pateikdamas 2024 m. mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

2. Dviejose įmonėse dirbančiam gyventojui ir kiekvienoje gaunančiam po 650 Eur darbo užmokestį, 650 Eur NPD 2024 m. mokestiniu laikotarpiu galėtų būti taikomas vienoje iš jų. Įvertinęs visas metines pajamas (15 600 Eur; 650 + 650; 1 300 x 12), gyventojas apskaičiuoja, kad jam priklausantis MNPD bus 6 708 Eur (15 600 – 11 088; 4 512 x 0,5; 8 964 – 2 256) ir mėnesio NPD 559 Eur (1 300 – 924; 376 x 0,5; 747 – 188). Gyventojui dėl NPD taikymo neatsiras prievolė deklaruoti metines pajamas ir papildomai sumokėti pajamų mokestį, jeigu jis pateiks prašymą vienam darbdaviui mokestiniu laikotarpiu taikyti ne 650 Eur, o 559 Eur NPD.

3. Pagal šio straipsnio 6 dalį, teisę į didesnę NPD turintis asmuo su negalia taip pat gali darbdaviui pateikti prašymą netaikyti NPD arba taikyti mažesnę, pavyzdžiui, apskaičiuotą pagal NPD formulę. Visą priklausantį MNPD jis prisitaikyti galės, pateikdamas mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

6. Asmenims, kuriems yra nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis, taikomas mėnesio NPD yra 1 127 eurai. Asmenims, kuriems yra nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis, taikomas mėnesio NPD yra 1 057 eurai. Atsiradus arba pasibaigus teisei į šioje dalyje nurodytą mėnesio NPD, šis dydis pradedamas arba nustojamas taikyti nuo kitą, negu atsirado arba pasibaigė teisė į jį, mėnesį gautų pajamų. Šioje dalyje nurodytiems gyventojams taikytina MNPD suma yra lygi jiems pagal šios dalies nuostatas atitinkamais mokestinio laikotarpio mėnesiais taikytinų NPD sumai, pridėjus pagal šio straipsnio 1 dalį šiems gyventojams apskaičiuotą MNPD dalį, proporcingą mokestinio laikotarpio mėnesių, kuriais jie neturėjo teisės į NPD pagal šios dalies nuostatas, skaičiui.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymą (2023 m. gruodžio 19 d. įstatymas Nr. XIV-2383), taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2024 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Per mokestinį laikotarpį didesnis NPD taikomas nurodytus kriterijus atitinkantiems nuolatiniais Lietuvos gyventojams, jeigu jie gauna su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų. Teisė į didesnę NPD turi būti pagrįsta atitinkamais dokumentais: neįgalumo lygio, asmens dalyvumo (darbingumo) lygio, dalyvumo (darbingumo) lygio dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos nustatymą patvirtinančiais dokumentais.

2. Komentare vartojamos sąvokos yra apibrėžtos 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, pakeitusiame Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymą (galiojo iki 2023 m. gruodžio 31 d.).

Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme nustatyta, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. kituose teisės aktuose vartojama sąvoka:

- „neįgalumas“ – tolygi sąvokai „negalia“,
- „neįgalusis“ – tolygi sąvokai „asmuo su negalia“,
- „darbingumo lygis“ – tolygi sąvokai „dalyvumo lygis“,
- „specialiųjų poreikių lygis“ – tolygi sąvokai „dalyvumo lygis“,
- „didelių specialiųjų poreikių lygis“ – tolygi sąvokai „15 procentų dalyvumo lygis“,
- „vidutinių specialiųjų poreikių lygis“ – tolygi sąvokai „40 procentų dalyvumo lygis“.

3. Pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą asmeniu su negalia laikomas asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.

4. Neįgalumo lygis nustatomas asmenims iki pilnametystės, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

Dalyvumo lygis nustatomas pilnamečiams asmenims ir asmenims iki pilnametystės, jeigu jie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

5. Asmenims, kuriems iki Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis, nustatytas darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis galioja iki nustatyto termino pabaigos.

6. Siekiant išsaugoti asmenų, kuriems iki Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, teises, numatomas šiems asmenims nustatyto specialiųjų poreikių lygio prilyginimo dalyvumo lygiui pereinamasis laikotarpis – nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. asmenų rašytiniu prašymu, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, remdamasi iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos išduotais neįgaliojo pažymėjimais, nustato:

1) 15 procentų dalyvumo lygį – asmenims, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis;

2) 40 procentų dalyvumo lygį – asmenims, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas vidutinių specialiųjų poreikių lygis.

7. Gyventojams, kuriems nustatytas 0-25 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų darbingumo lygis ar didelių specialiųjų poreikių lygis), ar gyventojams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkaus neįgalumo lygis, taikytinas 1 127 eurų mėnesio NPD. Tokiems gyventojams, teisę į didesnę NPD turėjusiems visą 2024 m. ar vėlesnį mokestinį laikotarpį, taikytinas MNPD yra 13 524 eurų (1 127 Eur x 12 mėn.), neatsižvelgiant į metinių apmokestinamųjų pajamų sumą (GMP).

8. Gyventojams, kuriems nustatytas 30 – 55 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30-55 procentų darbingumo lygis ar vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis), ar gyventojams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinio ar lengvo neįgalumo lygis, taikytinas 1 057 eurų mėnesio NPD. Tokiems gyventojams, teisę į didesnę NPD turėjusiems visą 2024 m. ar vėlesnį mokestinį laikotarpį, taikytinas MNPD yra 12 684 eurų (1 057 Eur x 12 mėn.), neatsižvelgiant į metinių apmokestinamųjų pajamų sumą (GMP).

9. Atsiradus arba pasibaigus teisei gyventojui taikyti didesnę NPD, šis dydis pradedamas arba nustojamas taikyti nuo kitą mėnesį nei atsirado arba pasibaigė teisė jį taikyti gyventojui gautų pajamų.

Tokiais atvejais nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti patikslintą prašymą ar kitaip patikslinti anksčiau pateiktojo prašymo duomenis.

Pavyzdžiai

1. 2024 m. kovo mėnesį darbuotojui buvo nustatytas 15 procentų dalyvumo lygis. Darbuotojo mėnesio darbo užmokestis yra 1 150 Eur. Darbdavys didesnę NPD (1 127 Eur) pradėjo taikyti nuo balandžio mėnesio, išmokėdamas darbo užmokestį už kovą (kai praėjusio pastarojo mėnesio darbo užmokestis mokamas kitą mėnesį) ar už balandžio mėnesį (kai darbo užmokestis ar jo dalis yra išmokamas tą patį mėnesį). Pajamų mokestis (20 proc.), pritaikius 1 127 Eur NPD, išskaičiuojamas nuo 23 Eur sumos (1 150 – 1 127), yra lygus 4,60 Eur (23 x 20 : 100).

2. 2024 m. kovo mėnesį darbuotojui buvo nustatytas 40 procentų dalyvumo lygis. Prašymas taikyti 1 057 Eur NPD ir atitinkami dokumentai įmonėje pateikti kovo mėnesį. Darbuotojo mėnesio darbo užmokestis yra 1 200 Eur. Balandžio mėnesį įmonėje buvo išmokėtas darbo užmokestis tik už tų metų vasario mėnesį. Darbuotojui 1 057 Eur NPD gali būti taikomas jau balandžio mėnesį. Jeigu darbdavys, balandžio mėnesį šiam darbuotojui pritaikęs didesnę NPD, visų 2024 m. mėnesių darbo užmokestį, pradedant balandžio mėnesiu, išmokėtų dar 2024 metais, tai, balandžio ir paskesniais mėnesiais taikant 1 057 Eur, didesni NPD būtų pritaikyti 11 kartų. Pagal komentuojamo straipsnio dalį, didesni (1 057 Eur) NPD per 2024 m. mokestinį laikotarpį turi būti pritaikyti ne daugiau kaip 9 kartus (t. y. 9 mėnesių NPD, pvz., kovo – lapkričio mėnesių ar balandžio – gruodžio mėnesių darbo užmokesčiui, išmokėtam 2024 m.), o sausio – kovo mėn. taikytini NPD apskaičiuojami šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Išmokant balandžio mėnesio ir paskesnių mėnesių darbo užmokestį, taikomas 1 057 Eur NPD, ir pajamų mokestis (20 proc.) išskaičiuojamas nuo 143 Eur sumos (1 200 – 1 057), yra lygus 28,60 Eur (143 x 20 : 100).

10. Pažymėtina, kad už didesnio NPD taikymo pagrįstumą yra atsakingas prašymą jį taikyti pateikęs gyventojas, todėl, mokestiniu laikotarpiu pritaikius per didelį MNPD, pareiga iki kitų metų gegužės 1 dienos pateikti pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti pajamų mokesčio skirtumą tarp deklaracijoje apskaičiuotos pajamų mokesčio sumos ir mokestiniu laikotarpiu sumokėtos (išskaičiuotos) pajamų mokesčio sumos tenka gyventojui.

Darbdavio ir darbuotojo susitarimu, mokėtinas pajamų mokestis nuo per didelio pritaikyto NPD gali būti perskaičiuojamas įmonėje ir sumokamas į biudžetą iki to mokestinio laikotarpio, kurio NPD taikomas, pabaigos.

11. Gyventojui, kuriam 0-25 proc. dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis ar didelių specialiųjų poreikių lygis), arba gyventojui, kuriam sunkaus neįgalumo lygis, arba gyventojui, kuriam 30-55 proc. dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis ar vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis), arba gyventojui, kuriam vidutinio ar lengvo neįgalumo lygis buvo nustatytas per atitinkamą mokestinį laikotarpį, tą mokestinį laikotarpį taikytinas MNPD apskaičiuojamas taip:

1) įvertinus šio straipsnio 7 dalyje nurodytas gyventojų metines pajamas, pagal metinio NPD formulę apskaičiuojamas MNPD,

2) apskaičiuota MNPD suma dalijama iš 12 (mokestinio laikotarpio mėnesių skaičiaus) ir dauginama iš tų mėnesių skaičiaus, kuriais gyventojas neturėjo teisės į didesnę (1 127 ar 1 057 Eur) NPD,

3) mokestinio laikotarpio mėnesių, kuriais gyventojas turėjo teisę į didesnę NPD, skaičius padauginamas iš atitinkamos (1 127 ar 1 057 Eur) sumos, prie kurios pridedama MNPD dalies suma, apskaičiuota pateikiamo 1 pavyzdžio 2 punkte.

Pavyzdžiai

1. Gyventojui 40 procentų dalyvumo lygis nustatytas 2024 m. kovo mėnesį, 1 057 Eur NPD įmonėje pradėtas taikyti balandžio mėnesį. MNPD dalies (atitinkančios sausio–kovo mėn. taikytinus NPD), suma priklausys ne tik nuo tais mėnesiais gautų su darbo santykiais susijusių pajamų, bet ir nuo visų kitų per 2024 m. mokestinį laikotarpį gautų pajamų, priskiriamų apmokestinamosioms pajamoms, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytas išimtis.

Gyventojas 2024 m. gavo 13 000 Eur darbo užmokestį (neatėmus išskaičiuotų mokesčių) ir 5 000 apmokestinamųjų pajamų už parduotus vertybinius popierius, iš viso 18 000 Eur. Jam taikytinas MNPD apskaičiuojamas taip:

1) kadangi metinės pajamos neviršija 26 004 eurų, bet yra didesnės nei 12 MMA suma (11 088 Eur), MNPD apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punkte pateiktą formulę:

$$18\,000 - 11\,088 = 6\,912;$$

$$6\,912 \times 0,5 = 3\,456;$$

$$8\,964 - 3\,456 = 5\,508 \text{ Eur};$$

2) apskaičiuojama MNPD dalis, tenkanti sausio–kovo mėn. (mėnesiams, kuriais gyventojas neturėjo teisės į didesnę NPD):

$$5\,508 \times 3 : 12 = 1\,377 \text{ Eur};$$

3) apskaičiuojamas visas taikytinas MNPD:

$$1\,377 \text{ Eur} + 9\,513 \text{ Eur} (9 \text{ mėn.} \times 1\,057 \text{ Eur}) = 10\,890 \text{ Eur.}$$

Visas MNPD yra 10 890 Eur.

Gyventojas pateiktoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje pajamų mokestis (20 proc.) nuo metinės darbo užmokesčio sumos, pritaikius 10 890 Eur MNPD, apskaičiuojamas taip:

$$13\,000 - 10\,890 = 2\,110 \text{ Eur};$$

$$2\,110 \times 20 : 100 = 422 \text{ Eur.}$$

8. Tais atvejais, kai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos gaunamos už laikotarpį, ilgesnį kaip vienas mokestinio laikotarpio mėnuo, su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos apskaičiuojamos atskirai už kiekvieną mokestinio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos buvo apskaičiuotos išmokėti, taikant to mokestinio laikotarpio mėnesio NPD.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841). Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ar vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Ši nuostata taikoma tais atvejais, kai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos (toliau – darbo užmokestis) gaunamos už ilgesnį negu vienas mėnuo laikotarpį, nepriklausomai nuo to, ar darbo užmokestis išmokamas už keletą nuosekliai vienas paskui kitą einančių mėnesių, ar už keletą mėnesių, tarp kurių yra laiko tarpas (pvz., už 2024 m. sausį ir tų pačių metų liepą, atlyginimas išmokamas 2024 m. rugpjūčio mėnesį).

Pavyzdžiai

1. Darbuotojo mėnesio darbo užmokestis yra 950 Eur, jam buvo pritaikytas 734 Eur (950 – 924; 26 x 0,5; 747 – 13) NPD. Darbdavys apskaičiuotą 2024 m. sausio ir vasario mėnesių darbo užmokestį išmoka kartu su kovo mėnesio darbo užmokesčiu. Kadangi šios su darbo santykiais susijusios pajamos gaunamos už ilgesnį kaip vienas mėnuo laikotarpį, todėl kiekvienam mėnesiui tenkantis darbo užmokestis apmokestinamas atskirai, taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotą 2024 m. sausio, vasario, kovo mėnesių 734 Eur NPD.

2. 2024 m. gyventojas mėnesio darbo užmokestis yra 924 Eur, jam taikomas 747 Eur NPD. Jis 2019–2024 m. dirba toje pačioje įmonėje. Darbdavys apskaičiuotą 2023 m. vasario mėnesio darbo užmokestį išmoka 2024 m. sausio mėnesį, 2023 m. kovo mėnesio darbo užmokestį išmoka 2024 m. vasario mėnesį, 2023 m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesių darbo užmokestį išmoka 2024 m. gegužės mėnesį, 2023 m. liepos mėnesio darbo užmokestį išmoka 2024 m. liepos mėnesį, 2023 m. rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėnesių darbo užmokestį išmoka 2024 m. rugpjūčio mėnesį, 2023 m. lapkričio, gruodžio darbo užmokestį išmoka 2024 m. rugsėjo mėnesį.

Kai darbdavys 2024 m. gyventojui išmoka darbo užmokestį už 2023 m. (arba ir už 2023 m., ir už 2024 m.), tai, išmokant darbo užmokestį už 2023 m., taikomas 2024 m. išmokėjimo mėnesio NPD, neatsižvelgiant į tai, už kiek praėjusio mokestinio laikotarpio mėnesių išmokamas darbo užmokestis, o išmokant darbo užmokestį už 2024 m., taikomas to mokestinio laikotarpio mėnesio, už kurį išmokamas darbo užmokestis, NPD, jeigu 2024 m. tų mėnesių NPD nebuvo pritaikyti išmokant 2023 m. darbo užmokestį.

2024 m. sausio mėnesį išmokant 2023 m. vasario mėnesio 840 Eur darbo užmokestį, taikomas 2024 m. sausio mėnesio NPD – 747 Eur.

2024 m. vasario mėnesį išmokant 2023 m. kovo mėnesio 840 Eur darbo užmokestį, taikomas 2024 m. vasario mėnesio NPD – 747 Eur.

2024 m. gegužės mėnesį išmokant 2023 m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesių darbo užmokestį (2 520 Eur), taikomas tik 2024 m. gegužės mėnesio (išmokos išmokėjimo mėnesio) NPD – 61,96 Eur ($2\,520 - 642; 1\,878 \times 0,18; 400 - 338,04$), nes praėjusio mokestinio laikotarpio mėnesių NPD kitą mokestinį laikotarpį negali būti taikomi.

2024 m. liepos mėnesį išmokant 2023 m. liepos mėnesio 840 Eur darbo užmokestį, taikomas 2024 m. liepos mėnesio NPD – 747 Eur.

2024 m. rugpjūčio mėnesį išmokant 2023 m. rugpjūčio, rugsėjo, spalio mėnesių darbo užmokestį (2 520 Eur), taikomas 2024 m. rugpjūčio mėnesio NPD – 61,96 Eur ($2\,520 - 642; 1\,878 \times 0,18; 400 - 338,04$).

2024 m. rugsėjo mėnesį išmokant 2023 m. lapkričio bei gruodžio mėnesių darbo užmokestį (1 680 Eur), taikomas 2024 m. rugsėjo mėnesio NPD – 369 Eur ($1\,680 - 924; 756 \times 0,5; 747 - 378$).

3. Darbuotojui 2024 m. gruodžio 8 d. išmokama apskaičiuoto (1 400 Eur) darbo užmokesčio už lapkričio mėn. paskutinė dalis – 800 Eur. Gruodžio 30 d. taip pat išmokamas visas gruodžio mėn. darbo užmokestis (1 400 Eur) ir 700 Eur premija, iš viso 2 100 Eur.

Išmokant lapkričio mėn. darbo užmokestį, taikomas lapkričio mėn. NPD – 509 Eur ($1\,400 - 924; 476 \times 0,5; 747 - 238$) ir pajamų mokestis (20 proc.) išskaičiuojamas nuo 891 Eur ($1\,400 - 509$).

Išmokant gruodžio mėn. darbo užmokestį ir premiją (2 100 Eur), pagal šio straipsnio 2 dalies 2 punkte pateiktą formulę apskaičiuojamas NPD, numatytas 2 167 Eur neviršijančioms mėnesio su darbo santykiais susijusioms pajamoms. Taikomas NPD – 159 Eur ($2\,100 - 924; 1\,176 \times 0,5; 747 - 588$) ir pajamų mokestis (20 proc.) išskaičiuojamas nuo 1 941 Eur ($2\,100 - 159$) sumos.

2. Kai gyventojui 2019 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu išmokamas ir už 2018 m. (ankstesnį) apskaičiuotas mokestinį laikotarpį darbo užmokestis, ir už einamųjų kalendorinių metų kurį nors mėnesį, tai, apskaičiuojant mėnesio NPD, į išmokos išmokėjimo mėnesio pajamas įskaičiuojama visa išmokėta suma. Kadangi 2018 m. ar ankstesniais mokestiniais laikotarpiais apskaičiuotam darbo užmokesčiui yra taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas, o apskaičiuotam 2019 m. – 20 ir (ar) 27 procentų, 2020 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu – 20 ir (ar) 32 procentų, tai NPD 2018 m. (ankstesnį) mokestinį laikotarpį apskaičiuotam darbo užmokesčiui ir apskaičiuotam 2019 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu, yra taikomas proporcingai.

Pavyzdžiai

1. 2024 m. sausio 31 d. darbuotojui išmokėtas 2024 m. sausio mėnesio darbo užmokestis – 1 000 Eur ir 2018 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčio dalis – 600 Eur (iš viso – 1 600 Eur).

Pagal šio straipsnio 2 d. 2 punkte pateiktą formulę, numatytą ne didesnėms nei 2 167 Eur mėnesio su darbo santykių susijusioms pajamoms, apskaičiuotas 2024 m. sausio mėn. NPD yra 409 Eur ($1\,600 - 924; 676 \times 0,5; 747 - 338$). Apskaičiuojama, kokią bendros 1 600 darbo užmokesčio sumos dalį (procentais) sudaro 2018 m. gruodžio mėn. apskaičiuotas darbo užmokestis: 37,5 proc. ($600 \times 100 : 1600$).

2018 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčio daliai (600 Eur) taikoma 37,5 proc. NPD sumos – 153,38 Eur ($409 \times 37,5 : 100$), o 2024 m. sausio mėnesio darbo užmokesčiui – 255,62 Eur ($409 - 153,38$).

2. Gyventojas 2023 m. ir 2024 m. mėnesio darbo užmokestis yra 1 000 Eur.

Darbdavys apskaičiuotą 2023 m. lapkričio-gruodžio mėnesių (2 000 Eur) darbo užmokestį išmoka 2024 m. sausio mėnesį. Taip pat 2024 m. sausio mėnesį darbuotojui išmokamas 2024 m. sausio mėnesio darbo užmokestis, iš viso – 3 000 Eur (2 000+1 000).

Kai darbdavys einamaisiais kalendoriniais metais išmoka gyventojui darbo užmokestį ne tik už einamųjų metų mėnesį, bet ir už praėjusių metų atitinkamą laikotarpį, yra taikomas tik išmokėjimo mėnesio NPD, neatsižvelgiant į tai, už kiek praėjusių metų mėnesių darbo užmokestis yra išmokamas.

Pagal išmokos išmokėjimo metu galiojančią didesnėms nei 2 167 Eur mėnesio su darbo santykiais susijusioms pajamoms numatytą mėnesio NPD formulę apskaičiuotas 2024 m. sausio mėnesio NPD yra lygus 0 ($3\,000 - 642; 2\,358 \times 0,18; 400 - 424 = 0 (-24)$).

3. 2024 m. liepos 31 d. gyventojas atleidžiamas iš darbo. 2024 m. rugsėjo mėnesį jam išmokamas 2 000 Eur darbo užmokestis už 2024 m. birželio–liepos mėnesius (mėnesio darbo užmokestis — 1 000 Eur). Atsižvelgiant į tai, kad gyventojas iki liepos 31 d. dirbo tik šioje įmonėje ir joje buvo pateikęs prašymą taikyti NPD, jam taikomi birželio ir liepos mėn. NPD, po 709 Eur ($1\,000 - 924; 76 \times 0,5; 747 - 38$).

4. 2024 m. lapkričio 4 d. gyventojas atleidžiamas iš pareigų. Darbdavys apskaičiuotą 2024 m. lapkričio darbo užmokestį išmoka 2024 m. gruodžio mėnesį.

Atsižvelgiant į tai, kad gyventojas nuo 2024 m. lapkričio 4 d. nebedirba įmonėje, jam NPD netaikomas.

5. 2024 m. gyventojas mėnesio darbo užmokestis yra 1 000 Eur. 2024 m. gegužės – birželio mėnesiais gyventojas yra neapmokamose atostogose.

Darbdavys apskaičiuotą 2024 m. kovo – balandžio darbo užmokestį išmoka 2024 m. rugsėjo mėnesį.

Kai darbdavys išmoka darbo užmokestį už laikotarpį, ilgesnį kaip vienas to mokestinio laikotarpio mėnuo, kiekvienam mėnesiui tenkantis darbo užmokestis apmokestinamas atskirai, taikant kiekvieno mėnesio NPD. Kovo ir balandžio mėnesių darbo užmokesčiui taikomas po 709 Eur NPD, apskaičiuotas pagal komentuojamo straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytą formulę ($1\,000 - 924; 76 \times 0,5; 747 - 38$).

3. Darbo užmokestis ir atlyginimas už atostogas, tenkantis mėnesiui, kurį prasideda atostogos, apmokestinami nuo bendros sumos, o kito mėnesio atlyginimas už atostogas, atėmus to mėnesio NPD, apmokestinamas atskirai. Pasibaigus atostogoms ir apskaičiavus darbo užmokestį už likusias to mėnesio darbo dienas, pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo bendros to mėnesio darbo užmokesčio ir atostoginių sumos, atėmus anksčiau išskaičiuotą mokesčio sumą (žr. žemiau 1 pavyzdį). Kai atostogos įstatymų nustatyta tvarka trunka kelis kalendorinius mėnesius, kiekvieno mėnesio atlyginimo už atostogas suma apmokestinama atskirai. Per atostogų laikotarpį pasikeitus taikytinam NPD, pajamų mokestis perskaičiuojamas.

Pavyzdžiai

1. Darbuotojas atostogauja nuo 2024-01-20 iki 2024-02-10. Sausio mėnesio darbo užmokestis sudaro 700 Eur, atlyginimas už visas atostogas – 760 Eur: sausio mėnesio atlyginimas už atostogas 310 Eur, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas – 350 Eur.

Sausio mėn. 1 010 Eur ($700+310$) pajamų sumai taikomas 704 Eur ($1\,010 - 924; 86 \times 0,5; 747 - 43$) NPD.

Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo sausio mėnesio pajamų:

$306 \text{ Eur} (1\,010 - 704) \times 20 : 100 = 61,20 \text{ Eur}$.

Pajamų mokestis nuo vasario mėnesio atlyginimo už atostogas apskaičiuojamas atskirai:

$(350 \text{ Eur} - 350 \text{ Eur (NPD)}) \times 20 : 100 = 0 \text{ Eur}$.

Pasibaigus atostogoms, darbuotojas vasario mėnesį dar gauna 720 Eur darbo užmokestį, todėl pajamų mokestis už vasario mėnesį ir vasario mėnesio NPD perskaičiuojami nuo bendros to mėnesio darbo užmokesčio ir atostoginių sumos 1 070 ($350+720$) Eur.

NPD: $674 \text{ Eur} (1\,070 - 924; 146 \times 0,5; 747 - 73)$;

$1\,070 - 674; 396 \times 20 : 100 = 79,20 \text{ Eur}$.

2. Darbuotojas atostogauja nuo 2024-01-17 iki 2024-02-04. Sausio mėnesio darbo užmokestis sudaro 800 Eur, atlyginimas už visas atostogas – 750 Eur: sausio mėnesio atlyginimas už atostogas 400 Eur, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas – 350 Eur.

Sausio mėn. 1 200 Eur (800 + 400) pajamų sumai taikomas 609 Eur (1 200 – 924; 276 x 0,5; 747 – 138) NPD.

Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo sausio mėnesio pajamų:

591 Eur (1 200 – 609) x 20 : 100 = 118,20 Eur.

Pajamų mokestis nuo vasario mėnesio atlyginimo už atostogas apskaičiuojamas atskirai:

0 (350 – 350) x 20 : 100 = 0 Eur.

Pasibaigus atostogoms, darbuotojas vasario mėnesį dar gauna 700 Eur darbo užmokestį, todėl pajamų mokestis už vasario mėnesį ir vasario mėnesio NPD perskaičiuojami nuo bendros to mėnesio darbo užmokesčio ir atostoginių sumos:

1 050 Eur (350+700) – 684 Eur (NPD; 1 050 – 924; 126 x 0,5; 747– 63) = 366 Eur;

366 x 20 : 100 = 73,20 Eur.

3. Darbuotojas atostogauja nuo 2024-01-17 iki 2024-02-04. Sausio mėnesio darbo užmokestis sudaro 1 100 Eur, atlyginimas už visas atostogas – 1 250 Eur: sausio mėnesio atlyginimas už atostogas – 950 Eur, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas – 300 Eur.

Sausio mėn. 2 050 Eur (1 100 + 950) pajamų sumai taikomas 184 Eur (2 050 – 924; 1 126 x 0,5; 747 – 563) NPD.

Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo sausio mėnesio pajamų:

2 050 – 184; 1 866 x 20 : 100 = 373,20 Eur.

Pajamų mokestis nuo vasario mėnesio atlyginimo už atostogas apskaičiuojamas atskirai:

0 (300 – 300) x 20 : 100 = 0 Eur.

Pasibaigus atostogoms, darbuotojas vasario mėnesį dar gauna 1 760 Eur darbo užmokestį, todėl pajamų mokestis už vasario mėnesį ir vasario mėnesio NPD perskaičiuojami nuo bendros to mėnesio darbo užmokesčio ir atostoginių sumos:

2 060 (300+1 760) – 179 Eur (NPD; 2 060 – 924; 1 136 x 0,5; 747 – 568) = 1 881 Eur;

1 881 x 20 : 100 = 376,20 Eur.

Tačiau, išmokant antrąją vasario mėn. darbo užmokesčio dalį, reikėtų perskaičiuoti vasario mėnesio NPD ir apmokestinti dar sausio mėn. išmokėtą 300 Eur pajamų sumą (atitinkančią pritaikytą NPD).

Tam, kad nereikėtų apmokestinti praėjusį mėnesį darbuotojams išmokėtų išmokų, pajamų mokestis gali būti apskaičiuojamas ir taip:

– vasario mėn. atlyginimas už atostogas (300 Eur), išmokėtas sausio mėn., apmokestinamas netaikant vasario mėn. NPD. Nuo visos atlyginimo už atostogas sumos išskaičiuojamas 60 Eur pajamų mokestis:

300 x 20 : 100 = 60 Eur;

– išmokant vasario mėn. darbo užmokesčio antrąją dalį (1 760 Eur), apskaičiuojamas visas vasario mėn. darbo užmokestis – 2 060 (300+1 760), taikomas vasario mėn. 179 Eur NPD, ir nuo antrosios darbo užmokesčio dalies apskaičiuojamas pajamų mokestis:

1 581 Eur (1 760 – 179) x 20 : 100 = 316,20 Eur.

Pažymėtina, jog su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų gavimo vietoje NPD turėtų būti taikomas nuosekliai, kad teisę į jį turintys darbuotojai juo galėtų pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui dar nepasibaigus.

4. Gyventojai 2023 m. birželio mėnesį išmokama 1 800 Eur (3 mėn. x 600 Eur) motinystės išmoka už tris mėnesius liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesius. Jai taikomas kiekvieno mėnesio 600 Eur NPD. Pajamų mokestis nuo liepos mėnesio 600 Eur motinystės išmokos, rugpjūčio mėnesio 600 Eur motinystės išmokos ir rugsėjo 600 Eur motinystės išmokos, pritaikius kiekvieno mėnesio 600 Eur NPD, neišskaičiuojamas.

9. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui NPD gali būti taikomas tik mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, teikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją. NPD nenuolatiniam Lietuvos gyventojui taikomas atsižvelgiant į šio straipsnio 1, 3, 6 ir 7 dalių nuostatas.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841. Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui NPD mokestiniu laikotarpiu su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų gavimo vietoje netaikomas.

2. MNPD nenuolatiniam Lietuvos gyventojui gali būti pritaikomas mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, jeigu jam šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotas MNPD yra didesnis už nulį, arba jeigu jam, kaip asmeniui su negalia, yra taikytinas šio straipsnio 6 dalyje nustatytas didesnis NPD.

3. MNPD taikomas tik tokiam nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuris su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų gavo iš šaltinio Lietuvoje. Šios pajamos yra mažinamos GPMĮ 20 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuota MNPD suma. Pagal GPMĮ nenuolatinio Lietuvos gyventoją su darbo santykiais susijusių pajamų šaltinis laikomas esančiu Lietuvoje, jeigu toks gyventojas dirba Lietuvoje.

4. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui GPMĮ 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotas MNPD gali būti pritaikomas pagal pateiktą jo metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi būti deklaruojamos ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio valstybėse gautos visos apmokestinamosios pajamos, nurodytos šio straipsnio 7 dalyje (žr. 7 dalies komentarą).

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuriam pagal šio straipsnio 6 dalį yra taikytinas didesnis MNPD, šis dydis pritaikomas pagal jo pateiktą metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi būti deklaruojamos tik iš šaltinio Lietuvoje gautos su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.

5. Tam, kad nenuolatinis Lietuvos gyventojas, išskyrus turintį teisę į didesnę NPD šio straipsnio 6 dalyje nustatytais pagrindais, galėtų pasinaudoti teise į MNPD, jis mokesčių administratoriui kartu su deklaracija turėtų pateikti tos užsienio valstybės, kurios nuolatinis gyventojas yra, mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą, pavyzdžiui, ten pateiktą mokesčio deklaraciją, apie jo per tą mokestinį laikotarpį, kurio deklaracija teikiama, gautas ir toje užsienio valstybėje apmokestintas pajamas.

Jeigu per mokestinį laikotarpį, kurio deklaracija teikiama, nenuolatinis Lietuvos gyventojas negavo pajamų, nuo kurių užsienio valstybėje buvo sumokėtas pajamų mokestis ar jam tapatus mokestis, prie deklaracijos jis turi pridėti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus šį faktą patvirtinantį dokumentą.

Mokesčių administratoriaus prašymu, turi būti pateikiami ir vertėjo patvirtinti vertimai į lietuvių kalbą.

Iš šaltinio Lietuvoje gautas pajamas ir pajamų mokesčio sumokėjimą patvirtinančių dokumentų pateikti nebūtina. Jie pateikiami tik mokesčių administratoriaus prašymu.

6. Teisę į šio straipsnio 6 dalyje nustatytą didesnę NPD turintis nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi pateikti tokią teisę (ribotą dalyvumą (darbingumą) ar neįgalumą) įrodančius dokumentus. Didesnis NPD, apskaičiuotas šio straipsnio 6 dalyje (žr. 20 straipsnio 6 dalies komentarą) nustatyta tvarka, nenuolatiniam Lietuvos gyventojui taikomas, jeigu atitinkamas riboto dalyvumo (darbingumo) ar neįgalumas buvo nustatytas tą mokestinį laikotarpį, kuriuo jis gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų iš šaltinio Lietuvoje, arba iki to mokestinio laikotarpio pradžios. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuriam riboto dalyvumo (darbingumo) ar neįgalumo lygis buvo nustatytas po išvykimo iš Lietuvos ir tuo pačiu mokestiniu

laikotarpiu jis iš šaltinio Lietuvoje gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, išvykimo iš Lietuvos metų mokestinio laikotarpio MNPD apskaičiuojamas šio straipsnio 1 ir 6 dalyse nustatyta tvarka, atsižvelgus į jo gautas apmokestinamąsias pajamas, apskaičiuotas šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

Pavyzdžiai

1. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas 2024 m. sausio – liepos mėnesiais dirbo Lietuvoje ir iš Lietuvos įmonės gavo 5 880 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų. 15 procentų dalyvumo lygis jam buvo nustatytas 2024 m. spalio mėnesį, praėjus daugiau kaip dviem mėnesiams po išvykimo iš Lietuvos. Jam taikytino MNPD dalis, įvertinus ir užsienio valstybėje gautas 2 600 Eur apmokestinamąsias pajamas, bus 7 470 Eur (8 964 Eur : 12 x 10 mėn.) nes jo metinės pajamos – 8 480 Eur (GMP) neviršija 12 MMA, galiojusios einamųjų (2024 m.) kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių sumos (t. y. 11 088 Eur (924 Eur x 12 mėn.)), ir du mėnesius taikomas didesnis 1 127 Eur NPD, iš viso 9 724 Eur (7 470+ 2 254 (1 127 x 2)) MNPD.

10. Šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais iš pajamų atimama MNPD dalis, apskaičiuota tame straipsnyje nustatyta tvarka.

(Pakeista pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841), taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Iš Lietuvos mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) galutinai išvykstančio nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamoms taikoma tik MNPD dalis, apskaičiuojama remiantis Galutinai išvykstančio iš Lietuvos gyventojų pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo aprašu, patvirtintu Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. VA-17 „Dėl Galutinai išvykstančio iš Lietuvos gyventojų pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Aprašo nuostatos taikomos 2024 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais galutinai išvykstančio iš Lietuvos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamoms taikomą MNPD dalį. Iki 2023 m. gruodžio 31 d. MNPD dalis buvo apskaičiuojama Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 29 straipsnio 2 dalį deklaruojamoms pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio ir metinio papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 298 „Dėl Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 29 straipsnio 2 dalį deklaruojamoms pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio ir metinio papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo tvarkos patvirtinimo“.

2. Iš Lietuvos mokestiniu laikotarpiu) galutinai išvykstančio nuolatinio Lietuvos gyventojų (išskyrus gyventoją, turintį teisę į didesnę šio straipsnio 6 dalyje nustatytą mėnesio NPD, pajamoms taikoma MNPD suma (apskaičiuota šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka) dauginama iš dienų skaičiaus nuo mokestinio laikotarpio pradžios iki galutinio išvykimo dienos ir dalijama iš 365.

Pavyzdžiai

1. 2024 m. mokestiniu laikotarpiu galutinai išvykstantis iš Lietuvos nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo 3 600 Eur pajamų (susijusių su darbo santykiais). Galutinio išvykimo iš Lietuvos diena yra 2024 m. gegužės 10 d., t. y. 131 mokestinio laikotarpio diena. Metinis NPD – 8 964 Eur. Taikytina MNPD dalis yra 3 217,22 Eur (8 964 x 131 : 365).

3. Gyventojų su negalia, teisę į didesnę šio straipsnio 6 dalyje nustatytą NPD turėjusių visais galutinio išvykimo mokestinio laikotarpio mėnesiais, pajamoms taikomo MNPD dalis apskaičiuojama taip:

3.1. sudedamos mėnesių, einančių iki išvykimo mėnesio (šio mėnesio neįskaitant), kuriais gyventojas turėjo teisę į didesnę šio straipsnio 6 dalyje nustatytą NPD, taikytino mėnesio NPD sumos;

3.2. prie 3.1 papunktyje apskaičiuotos sumos pridedama išvykimo mėnesį taikytino NPD dalis, apskaičiuota tą mėnesį taikytino NPD sumą padauginus iš per išvykimo mėnesį išbūtų dienų skaičiaus ir padalijus iš mėnesio kalendorinių mėnesio dienų skaičiaus.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas, kuriam nustatytas 30 – 55 procentų dalyvumo (30-55 procentų darbingumo) lygis, galutinai išvyksta iš Lietuvos 2024 m. kovo 10 d. Sausio-vasario mėn. jam taikoma po 1 057 Eur NPD, iš viso - 2 114 Eur. kovo mėnesį taikoma NPD dalis - 340,97 Eur ($1\,057 \times 10 : 31$). Gyventojui iki galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos taikoma MNPD dalis yra 2 454,97 Eur ($2\,114 + 340,97$).

4. Gyventojų su negalia, teisę į didesnę šio straipsnio 6 dalyje nustatytą NPD turėjusiems tik tam tikrais galutinio išvykimo mokestinio laikotarpio mėnesiais, pajamoms taikomo MNPD dalis apskaičiuojama taip:

4.1. sudedamos mėnesių, einančių iki išvykimo mėnesio (šio mėnesio neįskaitant), kuriais gyventojas turėjo teisę į didesnę šio straipsnio 6 dalyje nustatytą NPD, taikytino mėnesio NPD sumos;

4.2. pridedama išvykimo mėnesį taikytino NPD dalis, apskaičiuota 3.2 papunktyje nustatyta tvarka;

4.3. pridedama tais mėnesiais, kuriais gyventojas neturėjo teisės į didesnę mėnesio NPD, taikytino MNPD dalis, apskaičiuota visą MNPD sumą padauginus iš Lietuvoje išbūtų dienų skaičiaus, kuriomis gyventojas neturėjo teisės į didesnę mėnesio NPD, ir padalijus iš 365.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas, kuriam nustatytas 30 – 55 procentų dalyvumo lygis, galutinai išvyksta iš Lietuvos 2024 m. liepos 5 d. Gyventojų metinės pajamos (susijusios su darbo santykiais) yra 10 400 Eur.

Teisę į didesnę 1 057 Eur NPD jis įgijo nuo 2024 m. kovo 1 d. (negalia nustatyta 2024 m. vasario 15 d.). Kovo-birželio mėn. taikytino didesnio NPD suma – 4 228 Eur ($1\,057 \times 4$).

Liepos (išvykimo) mėnesio NPD dalis yra 170,48 Eur ($1\,057 \times 5 : 31$).

Visas MNPD, apskaičiuotas pagal šio straipsnio 1 d. 1 punktą, būtų 8 964 Eur, MNPD dalis, apskaičiuota, atsižvelgiant į Lietuvoje išbūtų 60 dienų skaičių, kuriomis gyventojas neturėjo teisės į didesnę NPD, yra 1 473,53 Eur ($8\,964 \times 60 : 365$).

Gyventojui taikoma MNPD dalis yra 5 872,01 Eur ($4\,228 + 170,48 + 1\,473,53$).